

ĐÀO THẾ HẬU

NHỮNG NGÀY ĐẦU CHIẾN TRANH

Ba mươi, tháng bảy, năm mươi
Quân ta tập kích vào chơi Khắc Cần
Năm tư vệ sỹ phản dân
Đều bị bắt gọn, góp phần trừ gian

Mông hai, tháng tám tràn sang
Đánh: Tâng, Khoái, Quán, diệt tan bọn tề
Năm mươi vệ sỹ quay về
Ba mươi chống lại thì về Diêm vương

Bộ đội du kích Thanh Liêm
Từ đây giết giặc thường xuyên trưởng thành
Nhớ lại ngày đầu chiến tranh
Phát huy truyền thống vang danh một thời.

GIỮA MÙA CHIẾN DỊCH

Gữa mùa chiến dịch Quang Trung
Chiến công liên tiếp vang lừng tiếng tăm ...

Nhớ ngày hai tám, tháng năm
giữa năm năm một, san bằng Võ Giàng
Giặc Pháp và tề vũ trang
Số còn lại chạy vội vàng chen nhau

Ta lại bao vây Kỳ Cầu
Bức rút Đuan Vĩ tuyến đầu Hà Nam
Từ đó nhà thờ Võ Giàng
Dịch không dám đóng, xóm làng bình yên.

ĐÔNG XUÂN 51 - 52

Đông Xuân năm một, năm hai
Đồng loạt tập kích trong ngoài Hà Nam
Năm mươi đôn tề vũ trang
Đều bị bức rút bức hàng khắp nơi
Hai trăm tên giặc bỏ đời
Tám trăm tên khác nơi nơi bỏ về
Ba trăm mười hai ban tề
Đều bị giải tán hết nghề tay sai
Cũng cố mở rộng vành đai
Mười khu du kích vùng ngoài vững thêm
Phủ Lý, Kim Bảng, Thanh Liêm
Lý Nhân, Bình Lục, Duy Tiên đều cù.

ĐỒNG LOẠT TẬP KÍCH

Ngày năm, tháng năm, năm ba
Đồng loạt tập kích khắp Hà Nam Ninh
Trình Xuyên, Động Xá, Quá Linh
Vạn Bảo, Yên Mỹ, Kim Bình, Chi Long

Vân Chu, Mỹ Thọ, Chùa Ông
Tiên Nội, Tiên Ngoại... địch không thể ngờ
Chỉ còn bó gối mà chờ
Nghe tin thất trận vô bờ mà run

Hàng loạt đại đội đóng đồn
Bị tiêu diệt sạch chẳng còn một tên
Hai tiểu đoàn địch thường xuyên
Càn quét cướp bóc, một đêm không về

Nhân dân vui sướng hả hê
Bộ đội du kích quyết thế lập công.

ĐƯỜNG DÂY BÍ MẬT THANH CHÂU

Đường dây bí mật ở Thanh Châu
Du kích Đọ Xá luôn dẫn đầu
Thuyền đưa cán bộ qua sông Đáy
Bảo đảm an toàn được dài lâu

Du kích Bảo Lộc lại đón đưa
Qua đường 21, sớm, tối, trưa
Vượt đường 1a do Thạch Tô
Bảo đảm giao thông suốt mấy mùa

Có lần bị bọn giặc hành quân
Phục kích đón lõng đến rất gần
Tai mắt nhân dân cùng góp sức
Bất ngờ vượt qua không dấu chân

Ta còn quây rối suốt ngày đêm
Cắt dây điện thoại, nghe thường xuyên
Đấu tranh chống bắt giam phụ nữ
Chống bắt thanh niên, cướp tàu thuyền.

MỄ THƯỢNG

Ba anh bộ đội đã cải trang^(*)
Thành dân đi chợ rất đàng hoàng
Một tốp ngụy quân bắt Mễ Thượng
Chặn đường hoành hợ quá nghênh ngang

Bất ngờ nổ súng bắt hai tên
Cùng ba cây súng ta thu liền
Còn một tên chạy bán sống chết
Ta dẫn tù binh về rất êm

(*) Ngày 27-8-1951

SONG SONG CHIẾN DỊCH HÒA BÌNH

Song song chiến dịch Hòa Bình
Đồng bằng sôi nổi nhiệt tình đậy Tây
Sư 320 đã về đây
Phối hợp cơ sở vùng này Hà Nam

Thanh Châu huy động thuyền nan
Vượt qua sông Đáy diệt tan đồn thù
Hai trăm chiếc thuyền êm ru
Bộ đội bí mật chiến khu trở về

*Diệt tan đồn giặc Ngô Khê (10-12-1951)
Hôm sau lại diệt bọn về viện binh
Đồn trưởng Bích Trì thất kinh
Bỏ về thị xã dập dình chạy xa*

*Hoảng hồn cả bốn Ba Đa
Cũng đều bỏ chạy về nhà nằm im
Tình trưởng Hà Nam rụng tim
Chạy về Hà Nội để tìm an thân*

*Đảng đã lãnh đạo quân dân
Phát huy chiến thắng vạch trần mưu gian
Vận động binh sỹ ra hàng
Nhân dân cùng với vũ trang diệt tề.*

TRẦN LẠC TRÀNG

Dội lính biệt động ở Lạc Tràng
Biệt danh "Hổ xám" rất nghênh ngang
Tên Rút - cô - ny làm đồn trưởng
Gây bao tội ác khắp Hà Nam

Ta bắt mối vào Dương Văn Nhâm
Quan hai, đồn phó của địch quân
Nghe lời kêu gọi "chiêu hồn nước"
Lập công đền tội quyết góp phần

*Ngày bảy, tháng hai, năm năm hai
Nội công ngoại kích rất kỳ tài
Toàn bộ quân đồn đều bị bắt
Địch chuẩn, đồn trưởng chết không sai*

*Ta còn tấn công Ty Công an
Vào đồn cảnh sát ngục gian tham
Tỉnh trưởng, trưởng ty. đều bỏ trốn
Chiến thắng lưu danh mãi Lạc Tràng.*

TRẦN THANH HIÊN

CÒN NHỚ HAY QUÊN

Mở đầu chiến dịch Đông Xuân
Quân ta liên tiếp lập công vang lừng
Diệt đồn Ngô Khê tung bùng
Trên trăm tên giặc đều cùng tan thây

Ta còn tiếp tục bao vây
An Bài, Hàn Mạc, chờ bày viện binh
Phủ Lý vội vàng xuất binh
Vừa ra khỏi phố thành linh bị tan

Quân ta diệt sáu mươi tên
Hôm sau địch lại tiếp liền kéo quân
Đi đến cầu Sắt liêu thân
Lại bị phục kích diệt gần trăm tên

Ai ơi còn nhớ hay quên ?
Một thời giặc đến Thanh Liêm không về !

ĐỊA LÔI

Năm tháng đầu năm năm tư
Dân quân du kích rất cừ rất hay
Đánh địa lôi giữa ban ngày
Bảy trăm năm chún trận ngay trên đường
Trên ngàn giặc chết, bị thương
Hai trăm xe cộ trên đường bị tan
Hoan hô du kích Hà Nam
Đánh mìn chông giỏi, tiếng vang đời đời.

HÈ THU 1952

Chiến dịch hè thu năm năm hai
Bộ đội quê ta đánh rất tài
Một ngàn ba trăm tên bị diệt^(*)
Chiến công còn mãi chẳng hề phai

(*) Theo số liệu tinh đội Hà Nam: Chết 639 tên, bị thương 255 tên, bắt sống 452 tên, thu 400 súng các loại, phá hủy 50 xe cơ giới.

MẬU CHỦ

Chiến dịch Tây Bắc nổ ra
Bọn địch phải rút quân Hà Nam đi
Tiếp viện rừng núi cứu nguy
Một tiểu đoàn địch ra đi tăng cường

Đến làng Mậu Chủ cạnh đường
Quân ta tập kích bất thường, địch tan
Diệt hai trăm tên dã man
Thu trên trăm súng, phá hàng chục xe

Thanh Hà em có còn nghe?
Bom mìn du kích đánh xe rất tài
Chủ lực, địa phương, cả hai
Dũng cảm chiến đấu xứng trai anh hùng

VÂN CHU

Cm có qua sông sang Vân Chu
Cho anh gửi tới mấy dòng thư
Nhấn người xưa cũ bên sông Đáy
Còn nhớ đêm nao diệt đồn thù

Nhớ thuở năm xưa bọn giặc Tây
Xây đồn kiên cố chốn này đây
Bắn giết dân lành bao tang tóc
Ngăn sông cấm chợ suốt đêm ngày

Ngày năm, tháng năm, năm năm ba
Tiểu đoàn Thanh Lũng đến quê nhà^(*)
Cùng với địa phương tiêu diệt gọn
Trên hai trăm giặc quyết chẳng tha

(*) thuộc E48/F320

*Giặc ở Phủ Lý thúc quân sang
Cánh quân ở Quế cũng vội vàng
Lại bị chông mìn ta phục kích
Thêm hai đại đội bị diệt tan*

*Chiến thắng Vân Chu đẹp biết bao
Làm cho bọn giặc phải lao đao
Phù Vân giờ hẳn ai còn nhớ?
Chống Pháp năm xưa đáng tự hào*

BA CÔ GÁI THANH CHÂU

Một tổ phụ nữ Thanh Châu
Nữ xã đội phó dẫn đầu chỉ huy
Phục kích ngay cạnh đường đi
Bắt hai tên lính đương khi canh tuần

Hoan hô chị Lê Thị Tân
Cùng hai cô gái dân quân rất tài

KIỆN KHÊ

Từ ngày mười bảy, tháng ba
Đến ngày mười chín quê ta công đồn
Kết hợp địch vận từng thôn
Gọi hàng, tiêu diệt cả đồn Kiện Khê

Bắt hàng kêu gọi trở về
Hai trăm mười sáu nguy tề, Lê dương
Chủ lực cùng với địa phương
Hiệp đồng chiến đấu nêu gương sáng ngời.

CON GÁI NHÀ QUÊ

Ngày mùng bốn Tết, năm tư
Trận đánh Mậu Chủ cứ như đi cày
Tám du kích giữa ban ngày
Cải trang là gái, đi ngay giữa đường

Đánh tiểu đội lính lê dương
Tuần tra canh gác trên đường 1A
Dao găm, đòn gánh vung ra
Hai tên giặc chết, sợ ta chạy liền

Thu được hai súng tiểu liên,
Một súng trường mát, bình yên trở về
Từ đó bọn giặc khiếp ghê
Hễ thấy con gái nhà quê, hoảng hồn.

TOÀN DÂN CHỐNG CÀN

Điếp đến tháng một năm tư (1954)
Hà Nam chiến đấu diệt trừ giặc Tây
Chống càn liên tục đêm ngày
Trên sáu trăm trận ở ngay xóm làng (622)

Dân quân du kích hiên ngang
Năm trăm trận đánh chống càn còn ghi
Chống mìn cạm bẫy cùng thi
Một phần ba địch chết vì mìn chông

Địch còn khiêng cả bàn chông
Về viện giải phẫu, sợ không vào làng
Chống càn thắng lợi vẻ vang
Quyết tâm bảo vệ xóm làng thân yêu.

PHỦ LÝ GIẢI PHÓNG

Ngày 3 tháng 7 thật là vui (1954)
Đã bốn năm qua phải ngậm ngùi
Pháp phối cờ bay, trời đỏ rực
Hà Nam bóng giặc đã chôn vùi.

THU HIỀN

PHỦ LÝ QUÊ EM

Cắm thù giặc Mỹ sục sôi
Leo thang bắn phá đất trời quê ta
Làm cho tan nát cửa nhà
Làm cho máu chảy chan hòa thảm thương

Em đi phục vụ chiến trường
Dem hàng ra trận coi thường hiểm nguy
Mời anh hãy uống nước đi
Bớt phần cơn khát trong khi diệt thù

Bầu trời dưới ánh trăng thu
"Con ma" "thần sấm" mây mù cũng tan
Bóng anh sừng sững hiên ngang
Tình em rạo rức, bản đàn chiến công

Cờ hồng đỏ ngả ba sông
Đạn bom càng vững tâm lòng sắt son
Sang ngang trong chiếc đò con
Phù Vân xa khuất lòng còn vẫn vương

Bao năm chiến đấu kiên cường
Quê em nay được tuyên dương anh hùng.

MINH HIỀN

THUYỀN EM

Quê em có ba con sông
Thuyền em chọn bến xuôi dòng nơi đâu?
Châu Giang ở phía địa đầu
Phồn hoa Phú Lý, tươi màu Lý Nhân

Ninh Giang ở cuối, tảo tần
Mò cua bắt ốc, xa gần vẫn sang
Chỉ còn sông Sắt vắt ngang
Sắt cầm rồi cũng rẽ sang An Bài

Thuyền em chở nắng ban mai
Chở hoàng hôn với tiếng ai gọi hò
Bồng bênh, con nước đầy voi
Lênh đênh nhớ lại một thời chiến tranh

TIỀN THÂN CÔNG AN HÀ NAM

Tiền thân Công an của Việt Minh
Là Ty Liêm phóng, Ty Cảnh binh
Thành lập từ sau cờ tháng Tám
Chính quyền về tay nhân dân mình

Ngay từ thành lập buổi đầu tiên
Liêm phóng, Cảnh binh xuất trận liền
Truy bắt bù nhìn và phản động
Chúng hại nhân dân ở khắp miền

*Từ tên tỉnh trưởng tới Cẩm Đoan^(*)
Cầm đầu Đại Việt với Việt gian
Một lũ tay sai phát xít Nhật
Giả danh Việt Minh ở Hà Nam*

*Hàng chục đầu sỏ và tay sai
Bị ta bí mật hoặc công khai
Tiêu diệt thanh trừng và cải tạo
Bảo vệ chính quyền được lâu dài.*

(*) Cầm đầu "Đại Việt duy dân"

DIỆT QUỐC DÂN ĐẢNG

Bọn giặc Tàu Tưởng đến Việt Nam
Mang danh giải giáp Nhật đầu hàng
Thực chất là đội quân xâm lược
Âm mưu chiếm đóng khắp xóm làng

Bọn Quốc dân đảng, lũ tay sai
Ở phố Cổng Đình, nhà số 2
Âm mưu lật đổ chính quyền tỉnh
Treo cờ, khẩu hiệu, rất công khai

Trình sát Lê Hà, khéo đi về⁽¹⁾
Cơ sở của chúng ở Bằng Khê
Phát hiện được ra bọn đầu sỏ
Cùng tên Đảng trưởng : Hùng tức Hu⁽²⁾

---

(1) Tức Thiệp, cán bộ trình sát Liêm phóng

(2) Tên Vũ Thế Hùng

*Lực lượng công an đã phối hợp
Với quân giải phóng của tỉnh nhà
Ông Lại Phú Trung chỉ huy quét⁽³⁾
Bắt gọn bọn chúng quyết không tha*

*Tháng ba, bốn sáu, Tưởng rút lui
Bọn Quốc dân đảng chẳng chỗ chui
Tập trung lực lượng ta truy quét
Thế là bọn chúng hết đường chui*

---

(3) Trường Ty Liêm phóng Hà Nam lúc đó.

TRẦN PHÚ ĐÀ

Quân Pháp chưa đến Phú Đa
Linh mục Thạch Bích đã ra đầu hàng⁽¹⁾
Lập ra "vệ sỹ vũ trang"
Ép dân công giáo rào làng chống ta

Tính cử trình sát điều tra
Gồm ba "đặc vụ", một là công an⁽²⁾
Đêm 10 tháng 1 vào làng (1947)
Bị chúng phát hiện, vội vàng bủa vây

Anh Mão bị chúng giết ngay
Anh Phong chúng đánh mình đầy trọng thương
Còn hai, trốn thoát ra đường
Về báo cáo tỉnh chủ trương kịp thời

(1) Linh mục phản động : Nguyễn Thạch Bích

(2) Đặc vụ Việt Minh

Tỉnh ủy liền cử hai người
Anh Đồng, chị Đức kíp rời cơ quan⁽³⁾
Cùng 10 chiến sỹ công an
Năm mươi bộ đội sẵn sàng ra quân

Tỉnh ủy chủ trương an dân
Chính trị làm gốc, nhân tâm hàng đầu
Đề phòng khiêu khích đánh nhau
Thuyết phục tên Bích phải mau đầu hàng

Bọn giặc sợ hãi hoang mang
Vòng vây khép chặt vội vàng xin tha
Tám mươi bị bắt, cả cha
Toàn bộ vũ khí bị ta thu liền

Chiều ngày 14 tháng giêng (1947)
Mít tinh kêu gọi cả miền Phú Đa
Vạch mặt phản động gian tà
Lương giáo đoàn kết, một nhà đánh Tây.

---

(3) Bùi Đình Hồng, Trưởng ty Công an, Tạ Thị Đức. Tỉnh ủy viên.